

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Depisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirane. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Hroščina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krene, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Izkoriščanje Slovanov.

Nekaj dežel, v katerih prebivajo Slovani, so zavzeli Nemci z mečem, v nekaterih drugih pa so se naselili in jih na ta način spremenili v nemško posest. Vlada in vlade so zaplodile med Slovani nemške priseljence, kateri so se deloma s svojo politiko, deloma pa tudi s svojo gospodarsko samopašnostjo povzdignili celo za gospodarje nad Slovani. Od stoletja do stoletja so potem pridobivali več slovanskega sveta in polagoma raznarodili prvotno slovansko prebivalstvo.

In tako morejo Nemci na podlagi izkušenj, ki so si jih pridobili med Slovani, zares trditi o sebi, da je bilo njihovo naseljevanje med Slovani že prvotno namen političnih pridobitev.

Te izkušnje pa izkoriščajo Nemci tudi danes v slovanskih deželah, in njihov končni namen je edino ta, da potom naseljevanja najprej gospodarski zasedejo nove dele slovanskega sveta, a da si jih pozneje tudi politično prilaste.

Ta njihov namen zasledujemo povsod, kjerkoli se nasele Nemci med Slovani, bodisi prvotno kot kmetje, obrtniki ali industrijalci. Priča temu so mnoga nemška podjetja med nami.

Dandanes je ni slovanske pokrajine, v kateri se ne bi že šopiril nemški vpliv, in v vseh teh pokrajinah se tudi množe nemška naseljenja, potem nakupa in tudi potom izkoriščanja. Nad Slovani gospodujejo vlade podpirajo ta naseljenja in nemški vpliv, a splošni gmotni položaj Slovanov, ustvarjen po zvijačni nemški politiki, vabi samobesni nemške naseljence k Slovanom.

V državah, kjer smo Slovani, kakor pri nas v Avstriji, zabredli v politično odvisnost, tirajo vlade, n. pr. naša avstrijska vlada, tako gospodarsko politiko, ki je v škodo Slovanom. V tem pogledu se je treba ozreti na nas, Slovence in druge Jugoslovane, ali Poljake v Prusiji ali Slovake na Ogrskem, povsod opazamo isto

postopanje. V Prusiji hočejo Nemci tamošnje Poljake z gospodarsko politiko popolnoma oslabeti in raznaroditi, in na Ogrskem obubožava ravno slovansko prebivalstvo dežele in se trumoma izseljuje, medtem ko se Nemcem na Ogrskem čimdalje boljše godi, tako, da se jih vedno več priseljuje.

Vzroki izseljevanja avstrijskih Slovanov leže tudi edino le v splošni avstrijski politiki, katera tudi gospodarski skrbi le za privilegovane avstrijske narode, t. j. Nemce, Italijane in Mažare. Zategadelj ni kriva morda lenoba ali splošno ubožstvo avstrijskih Slovanov, da se morajo trumoma izseljevati in delati prostor Nemcem, marveč so temu krive splošne gospodarske razmere, katere vodi avstrijska vlada nezasišano ednostranski.

Eden poglavitnih vzrokov, da slovanski narodi sprejemajo v se tuji, nemški živelj, in potrpežljivo dopuščajo njihovo naseljenje, leži tudi v tem, da je gospodarska organizacija med Slovani tako ednostranski urejena.

Germani so šli z razvitkom potreb naprej in so jih skušali pokrivati iz lastne moči, Slovani pa so ostali le trdovratno kmetovalci ter se pečali z domačo obrtnijo in malo kupčijo le v toliko, kolikor so jo kot kmetje za silo potrebovali.

V tem oziru smo Slovenci jako zaostali. Tujci so nas prehiteli, in ako hočemo svoje gospodarstvo količkaj mnogostraneje razviti, smo prisiljeni, da prirodne sile in sirove izdelke svojih lastnih dežel prepuščamo tujcem in da moramo gledati, kako si tuja podjetnost gradi tovarne na naših tleh, ustanavlja tu prometna sredstva v svojo korist, ter potegne na se vso domačo trgovino, ki bi drugače nam samim donajala ogromnih koristi.

Posledica temu je, da je malo naše gospodarstvo na vseh poljih oslabele, zatirano po tuji podjetnosti ter je na mnogih krajih tudi popol-

noma uničeno. In ker je na ta način naše ljudstvo, naš narod postal gospodarski brez moči, se je iz tega razvilo ubožstvo, ki se mora pokoriti velikemu kapitalu te se mu prodati, vsled česar obubožano ljudstvo hiti v velike tovarne na tuje in se s tem izneverja svoji narodnosti in svoji domovini. Ker se tako prisiljeno naše ljudstvo mora izseljevati, je s tem delo nemški prodirajoči politiki jako olajšano, in na mesto slovanskih izseljencev prihaja nemški živelj. Nemško naseljenje med nami pridobiva vsled našega gospodarskega oslajenja vedno več na svoji moči, in prav zato postajajo Nemci, tuji pritepenci, ošabni in se smatrajo za naše gospodarje.

Kjerkoli se nabere med nami skupina nemških naseljencev, tam zraste prav kmalu nemška šola, in vsa skupina tvori potem narodni nemški otok, ki se po naši krivdi, narodni mlačnosti, vedno bolj širi. In ako nastanejo takšne nemške naselbine blizu skupaj, se združijo tudi v edno celoto in tako zadoba pomen politične občine sredi slovanskega prebivalstva in na njegovi zemlji.

Da se temu ubranimo, se moramo Slovani najprej zavedati velike nevarnosti, ki nam preti iz tega za naš obstanek in v sporazumnosti med seboj skrbeti zato, da se s krepko gospodarsko organizacijo, zlasti s trgovino in industrijo, onemogočimo nadaljno širjenje nemške oholosti na naših tleh in da iztisnemo nemške naselbine iz svoje srede. A z delom je treba pričeti hitro, da ne bode prepozno.

Nemška grozodejstva

Nečuvenci progoni Poljakov v Nemčiji so nehali biti samo poljskim dogodkom. Danes ves izobražen svet strmi nad strašnim pojavom, da je ob nastopu dvajsetega stoletja na svetu še država, kjer so celi narodi državni sužnji. Kliče se in govori o kulturi, obračajo se pogledi na daljni izhod in daljni jug, a tu med nami, v tej

LISTEK.

Spomini na „Žabjek“.

(A. B.)

Večini naših ožjih rojakov bi bil Žabjek „kraj neznanega imena“, da ga ni pred deset leti rajni hudomušni „Brencelj“ tako „mično“ opaval iz hvaležnosti do njegovega „ričeta“. Našim kranjskim rojakom, ki imajo v kateremkoli oziru plesnivo vest, pa je že Žabjek od nekdanj znan kakor Turkom Meka in Medina.

Žabjek je tedaj v Ljubljani ono „javno“ poslopje, v katerem je, kakor pravi ljudski pregovor, za vsakogar vzidan po eden kamen. Ne zadovoljneži ga tudi nazivajo „priv. štedilnica za zrak in svetlobo“, „kvarantena grešnikov“ itd. Kdor pa je bil tako srečen, da je nekaj časa preživel za njegovim zidovjem, se ne more otresti prepričanja, da je Žabjek pravzaprav samostan z zelo strogimi pravili, kjer se goji molčečnost strožje kot pri trapistih, a na „prostovoljno“ ubožstvo in samozatajevanje se bolj pazi kakor v kateremkoli beraškem redu.

Po „redovni“ obleki se nazivajo udje medsebojno „žabji kartajzarji“.

Na človekoljubno prizadevanje brežiških nemškutarjev in na končno blagohotno priporočilo celjske „krvave rihte“, doletela je tudi mene čast, da so me sprejeli „žabji očetje“ za dobo celega četrtilletja med svoje redne ude.

Dne 31. avgusta t. l. je bilo, ko sem se odpovedal posvetnim minljivostim ter se zatekel za varno ozidje na Žabjek.

O notranji uredbi in spokornem življenju ne smem mnogo povedati, ker bi bilo to proti „redovni“ molčljivosti. — Popolna enakopravnost se malokje goji tako strogo kakor na Žabjeku. Plemstva, dostojanstva in enakih publih pridevkov ne pozna „žabji“ zavod. Tudi denar ne igra nikake vloge, zato ga tudi vsakemu novincu takoj odvzamejo, zraven pa tudi ure in drugo zlatnino in srebrnino, s čemur bi se mogel vračati človeški duh v posvetne slabosti. Tako skrbno „očiščeni“ se nazivajo udje prve dobe „kongregacija oo. finančnih Lazarjev“.

Živi se jako skromno in vzdržljivo, največ po vegeterijanski metodi. Obleka je vsem enaka. In baš obleka bi morala navdajati vsakega „domorodca“ s ponosom, ker je ista še menda edini preostanek — narodne industrije. Zimska obleka obeh spolov je iz „nepopačene“ raševine,

kakršno nosijo le še naši vrli Pohorci. Letna obleka pa je istotako iz domačega, nebarvanega hodnika, vsled česar se marsikateri „žabjekar“ še celo „postavlja“ češ, v oni narodni pesmi: „Al' me boš kaj rada imela, ko bom nosil suknjo belo“, si je misliti dandanes le „žabjekarske“ novince, kdo pa nosi sicer bele suknje? Vojaki že davno ne več! Prirojena pa je obleka za „dame“ in „gospode“ skrajno preprosto brez vsake nepotrebne navlake. No meni niso privoščili tega „domorodnega občutka“, trgati sem moral lastno obleko.

Kakor v živežu in obleki, opazati je tudi na vsem pohištvu veliko — ponižnost. Diogen menda ni imel v svojem sodu mnogo manj nepotrebne ropotije, kakor je v taki celici „žabjekarskega meniha“ ali „nune“. Mehkužnih pernic in blazin ne poznajo. Trda slamnica za navadne, oni pa, ki so si naložili posebno pokoro, nimajo niti teh, temveč utrjujejo na golih deskah svoje pregrešne kosti.

Ni bilo menda brez pomena, da se mi je nakazala baš ista sobica, v kateri je svoječasnajši „Brencelj“ prežal na pajka — ali pa na robo. Tudi par drugih rodoljubnih spokornikov je v stari ljubljanski nemškutarski eri premisljevalo v nje, minljivosti sveta.

stari napredni Evropi, širiteljici kulture v divje kraje tu se v imenu države, a zavoljo narodnega bestijalizma, nečloveške krutosti, izkorenjujejo celi narodi. Snujejo se društva za varstvo živali, a bila bi v Nemčiji pa tudi marsikje drugje nujnejša in potrebnejša društva za varstvo ljudi.

Nemška država, katere sinovi se ponašajo s starodavno in visoko prosveto, je pozorišče najstrašnejših pojavov, ki rušijo vse teorije nemških filozofov in pesnikov. Čudni so ti pojavi. Borba med stanovi se je razvila kakor v niedni drugi državi in se vodi vprav neusmiljeno na vseh črtah.

Ljudstvo je razdeljeno v razrede, tabore, a razmerje je med njimi napeto. Dub oboroženega vojaštva, duh aristokratizma in nestrpnosti prehaja v nemško mladino in jo stavi v nasprotstvo s širokimi sloji naroda, ki se vedno bolj organizujejo in rastejo. Prodirajoča politika nemške države se tira na račun najsiriomašnejših stanov.

Nadutost je objela kroge, ki vodijo, visoki cilji jim plavajo pred očmi in jih slepe. Cilj je vse, kakšna sredstva rabijo v dosego tega cilja, to jih ne briga. Ponosni izrek: „Nemec se ne boji drugega razum Boga“ je odraz te njihove ošabnosti. Ali to samosvest kažejo samo napram zunaj. Doma se Nemci boje svojega lastnega naroda, katerega vodilni krogi zlorablajo, boje se tudi peščice Poljakov, ali Boga se ne boje, ako postopajo tako kakor dandanes.

Vpeljati mislijo novi carinski tarif, da se tako opasejo s kitajskim zidom, pa mislijo, da se niti krik in javk poljske dece in poljskih mater ne bode čul preko meje. Ali tu so se goljufali. Z žrtvami krutega njihovega nasilstva sočustvuje ves omikani svet, za onih 21 oseb, katere je sodišče v Gnezu obsodilo v ječo, se nabirajo darovi po vsej slovanski zemlji. Mnogo odličnih rodbin se je zavzelo za nesrečno poljsko mladino, katere roditelje so potaknili po ječah, in jih odgojujejo na svoje stroške.

A ni jim dosti, brezdušnim nemškim krvnikom, da so obsodili poljske matere, zdaj se pripravljajo, da deco obsojenih poljskih staršev vgrabijo njihovemu naročju, jih podvržejo pri silni vzgoji in razkrope po čisto nemških krajih, ne bi li bilo mogoče pretvoriti jih v janičarje, narodne izdajce. Celo poročilo o sodni obravnavi, ki se je vršila zoper poljske matere, zveni kakor barbarski, hunski dopis, a došel je iz nemške Poljske, iz Poznanja.

Krasna je naslednja črtica iz razprave pred sodiščem. Predsednik vpraša obtoženko, Ano Gadziński: Zakaj vas tako jako boli srce, ker se mora vaš sin učiti verouk v nemškem jeziku? — Odgovorila je: Kadar moje dete moli poljski Očenaš, kadar poljski bere iz katekizma, veselim se in vživam pri tem. To je moja radost, moja sreča, moje bogastvo, moje vse. A kadar bere nemški, je dete žalostno, in jaz sem žalostna,

Potemtakem sem s posebnim zanosom pozdravil oni tajinstveno idealni duh, ki mi je zavel nasproti iz teh prostorov. Najbrž iz pietete do mojih častitljivih prednikov niso do mojega prihoda ničesar premenili v celici, v kolikor je ni „premenil“ usodni potres. Gotovo je še dolga bukova miza iz onih časov, kateri je namen, da se „moli“ ob njej — s stisnjeno pestjo za „sovražnike“. Tudi jaz sem to storil v „vznesenih trenutkih“ za dušni in telesni blagor brežičkih nemškutarjev.

Skrbljeno je za vsestransko udobnost v celicah, tako, da lahko reče njen prebivalec, kadar zunaj zavija burja: „Ljubo doma, kdor ga ima!“ Vse ti prinesejo postrežni duhovi v njo, da ti ni treba napraviti niti koraka iz nje. Še celo ona skrajno prozajična priprava, kateri pravijo Ložani „mitl“, se nahaja v sobi. Kaj čuda tedaj, da sem lahko primerjal naslov knjige „Duhovna samota“, ki mi jo je dala na pot bo goslužna sorodnica, v obeh pomenih s svojim položajem. Seveda je pri tem tolmačiti pridevnik „duhovna“ v onem smislu, kakor nazivajo s tem pri nas doma — pokvarjene sode.

Od vsakega člana se odstranjuje skrbno vse, kar bi ga moglo spominjati na prejšnjo posvetnost. Okna so zamrežena, vrata varno, za-

ono ne razume, niti jaz ne razumem, a gospod Bog sprejme samo takšno vero, v kateri se je kdo rodil in v kateri od mladega govori. Nemški sodniki so se smijali, ko so obtoženci, ti priprosti ljudje dejali, da je po njihovem mišljenju tudi Kristus učil v poljskem jeziku. — „Vsi so se smijali“, pravi nek češki list. „čeprav je v tej globoki, naivni veri nekaj svetega, nekaj spoštovanja vrednega“.

Tako delajo Nemci, kadar imajo v rokah moč Kruta, surova je njihova politika, s sramotnimi sredstvi množe moč svoje države, svoje kremplje bi radi raztegnili tudi po naših krajih, da bi se tu širili svoja barbarska dela. Vsi naši zaslepljenici pa, ki vlečejo z nemško stranko, sprevidijo lahko, kakšen je nemški narod. Čegar politika je polna nasilstev in v nebo vpijočih krivic.

Celjske in štajarske novice.

(Občni zbor „Celjskega pevskega društva“) vrši se dne 18. grudnia t. l. ob 8. uri zvečer v čitalnični dvorani „Narodnega doma“ v Celju s sledečim sporedom: 1. Poročilo odbora. 2. Volitev novega odbora. 3. Razni predlogi. Ako bi ta zbor radi premalo došli članov ne bil sklepčen, vrši se ob pol 9. uri, torej pol ure pozneje, drugi občni zbor, ki pa je vsekakor sklepčen. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Slovensko gledališče v Celju.) „Gospod nadzornik“ in „Ob Vrbskem jezeru“, s tema dvema predstavama je imelo „Celjsko pevsko društvo“ velik uspeh. Dvorana je bila, kakor že omenjeno, prenapolnjena. To zabeležimo s tem večjim veseljem, ker je pri nekaterih zadnjih igrah bil obisk nekoliko pojenjal. Obe igri sta občinstvu zelo ugajali. Vsebina prve igre je nekako sledeča: Petrovič, vaški učitelj na Hrvatskem, živi s svojo ženo Katro in hčerko Jelico ob svoji pičli plači v bornih razmerah. K njim zahaja pripravnik Stanko, kateremu je lepa hčerka učiteljeva vnela srce — a tudi Jelica ga ljubi. Toda Stanko, akoravno nadarjen in priden mladenič, ne dobi službe, manjka mu novcev, da bi se nadzorniku prikupil. Dokler pa službe nima, stari Petrovič na žalost obeh ne privoli v ženitev. Toda stvar se obrne na dobro, ime novan je nov nadzornik, ki je pravičnejši od starega, on spravi vse v najlepši tir, zboljša Petroviču plačo, imenuje Stanka mestnim učiteljem in še naroči, da Petrovič skrbi za to, da postaneta Jelica in Stanko prej ko prej zakonski par in da še — njega povabijo na svatbo. Igra je polna komičnih prizorov, zlasti ko izve stari Petrovič vest o prihodu nadzornika, ko ga išče in slednjič najde. Naslovno vlogo je igral gosp. Salmič. Z njemu lastno iznajdljivostjo v komičnem kretanju in prednašanju je naredil igro še polovico živahnješo kakor je v resnici. Kdor je igro prej bral, ne bi bil nikoli verjel, da bode

toliko smeha provzročila, in da ga je, je edino zaslug gospoda Salmiča. Zraven njega bil je še smešna figura pisar Kragulj (g. Dobršek), ki je moral brčkone vzeti še prej šolo — v jecanju. Jelica (gdč. Baševa) je nedvomno naša prva igralka; o tem smo se tudi ta večer prepričali. Tudi njej je pripisovati dober del uspelosti igre. Katra (gdč. Cizelj) je tukaj že v drugo pokazala, da zna vloge starih ženic izvrstno pogoditi. — Nadzornika bi ne bil nobeden bolje pogodil kakor ga je g. Z. Njegov poln, čvrst in simpatičen bas se je kaj lepo strinjal z dostojanstvom nadzornika in njegov ponosen — a vendar jovijalen nastop je imponiral vsakemu. Le večkrat se! S kraja nesrečnega ljubimca, a pozneje srečnega ženina Stanka je g. Spindler posebno spretno prednašal. S kratka! — igra dala se je brez vsake napake v popolno zadovoljnost. — Spev igre „Ob Vrbskem jezeru“ igrala se je že lani. Lani bila je kritika polna hvale o igri, a tudi letos prednašanje nikakor ni zaostalo za lanskim. Igra predločuje nam kmetško življenje okoli Vrbskega jezera na Koroškem. Malokje se najde v tako kratkem komadu toliko in tako ljubkih, pristrčnih narodnih napevov, kakor tu. In kar je največ vredno — napevi so vzeti iz slovenskega naroda, dasiravno jih je uglasbil nemški skladatelj. Posebno slikovit je prizor, ko pridejo svatje, najprvo moški, potem družice v velikem številu in v narodnih nošah na oder ter pevajo poskočne valčke s spremljevanjem godbe. Oseba, kateremu se je vse smejalo, celo na odru nastopajoči, je bil Štefe (g. Salmič). Niti premakniti se ni smel, že je bilo vse v smehu Minka (gdč. Vrečerjeva) očarala nas je i s petjem i s prednašanjem v prozi. Janko (g. dr. Karlovšek) bil je v resnem nastopanju to, kar Štefe v smešnem. Vse je bilo polno hvale o njegovem prednašanju, zlasti v solospvih. Jezernik (g. Korošec) se je vedel prav dobro v svojo vlogo uglobiti. Druge vloge bile so manjše, a so se istotako izvajale precizno, tako vloga Gozdarja (g. Spindler), Izvornikovke (gdč. Dobršek A.), Jarice (gdč. Cizelj Št.) in Jurčeta (g. Staufer). Nastopajoči kvartet (skladba g. kap. Koruna) in sekstet sta se prednašala brez napake. Tudi godba, pri kateri je sodelovalo nekaj gospodov iz prijaznosti, je dobro spremljala. Predstava obeh iger je trajala od pol 8 do 10. ure.

(Napad na cesti.) Naša „vahtarca“ poroča, da je Franc Kožuh iz Škofje vasi napadel na cesti med Višnjovasjo in Novo Cerkvijo voz, v katerem se je vozil č. g. župnik Kukovič z Dobrne, da pa je voznik ubranil g. župnika. Celjski nemški list pristavlja, da kmečki fantje zdaj že župnikov ne puščajo v miru; pozabil pa je omeniti, da je napadnik iz ene tistih škotljanskih kmečkih rodbin („Pesani“-ove), katere „D. W.“ in graški nemški časniki o drugih dogodkih imenujejo „deutsche Bauern von Bischofsdorf“. Če je „vahtarca“ očetu Pesanu po volji pisala, to prepuščamo njemu.

klenjena ponoči in podne. Obiski so omejeni, pa še potem dovoljeni le vpricho „gvardijana“. Ravno tako smejo udje le v določenih obdobjih sprejemati in odpošiljati pisma, ki se pa poprej odprejo in prečitajo. Politične knjige in časopisi so sploh prepovedani.

O kraljici Mariji Stuart pripovedujejo, da se je v ječi po cele dneve zabavala s — pajkom. Tudi na Žabjeku je igrala v „Brencljevi“ dobita živalica precejšnjo vlogo. No jaz nisem videl v svoji celici niti pajka niti druge živalinje. Zamanj sem tedaj vzel s seboj Erjavčovo knjigo živalstva in — „očeta Zacherlina“. Dobro živalice so se najbrže naveličale čakati od „Brenclja“ name. Pač pa me je nek zdravnik potolažil, da se v treh mesecih neprestanega sedenja še prav lahko seznanim z — rudninštvom, ker je že marsikdo prišel na ta način brez oblastvene rudosledbe do — zlate žile.

Da bi ne pozabil povse človeške govorice, imel sem vsak dan pri lepem vremenu — žensko družbo med sprehodom po vrtu. Nestrpnost me je že vselej pričakovala pri vratih, kajti donal sem ji ostanke kosila. Drobnih korakov je stopicala vstric mene ter neprestano čebljala. Mnogo sicer ni znala pripovedovati, ponavljala je le zaredoma: „mama! avša! Šani! vrag! no-o!“

— več besed se namreč ni mogla naučiti ta — udomaćena sraka. Pri tem pa je v ednomer gledala z ednim očesom po mojem poročnem pratanu, ne vem ali iz ljubosumnosti ali druge sračje pregrešnosti.

Da se gleda v takih zavodih na razna dobra dela, je pač umevno. Posebno veljavo imajo posti. Vsak drugi petek sem se moral podvreči celo jaz kot novinec „na lastne stroške“. Ne verujem, da bi imeli takšni posti nebeško zaslužnje, ker manjka dobre volje. Ob takih prilikah sem primerjal sedanje čase z onimi prerokov in očakov. Tačas se je pač bilo lahko postiti v ječi, ko je pa angelj vlačil k jetnikom za lase Habakuke s polnimi cekarji jedil in pijače, najbrže tudi ni manjkalo pipe z dubanom, vsaj jaz si brez zadnjega ne morem misliti popolne sreče. Toda dandanes! Kje je mogoče priti v „moderne“ ječe s Habakukom, vrhutega pa bi tudi najboljši prijatelj protestiral takšnemu prometnemu načinu.

Zelo tolažilen za jetnike je tedenski obisk. Ko je vstopil prvič velik (beri: dolg!) gospod v mojo celico ter me prijazno vprašal: „Imate kakšno željo ali prošnjo?“ sem se zelo razveselil ter si mislil: „To pa to, ti mi prideš kakor nalašč. Človek vendar še ni povse pozabljen.“

(Javno vprašanje.) Pretečeno nedeljo dne 1. t. m. hotelo se je več gospodov peljati iz Štor v Celje. Malo pred prihodom vlaka je šel eden teh k blagajni in zahteval štiri vozne listke za II. razred v Celje v slovenskem jeziku. Službujoči uradnik se je že obrnil in hotel zahtevi ustreči, nakrat pa mu šine v glavo, da je treba Slovence malo pod nosom poigrati, se obrne zopet z nasmehom rekoč: „Ich versteh' Sie nicht; wass wollen Sie?“ Dotični gospod je ponovil svojo zahtevo še trikrat, in potem odšel brez voznih listkov. Takoj pa je šel v postajni urad in zahteval knjigo za pritožbo. Tukaj sta mu postajale načelnik in uradnik zatrjevala, da ne razumeta besedice slovenski, ter šele po večkratnem odločnem zahtevanju izročila knjigo za pritožbo, kamor se je čeli dogodil na kratko zabeležil. Vprašamo torej slavno vodstvo južne železnice tem potom javno: Zakaj ne nastavi v krajih, kjer je prebivalstvo v pretežni večini slovensko, uradnikov, ki so slovenskega jezika zmožni? Če pa so tega jezika zmožni, in iz zgolj sovraštva do slovenskega ljudstva istega ne marajo rabiti, kakor je slučaj pri zgoraj navedenem uradniku, ki je, kakor se nam zatrjuje, v Štorah izgojen in slovenski dobro razume, kaj namerava ukreniti, da ne bodo njeni uslužbenci slovenskega ljudstva na tak način žalili? Sicer pa se v tej zadevi še ni izrekla zadnja beseda, ker nam je predobro znano, da so taki apeli navadno glas vpajočega v puščavi.

(Prošnjo okrajnega zastopa celjskega) za vseučilišče v Ljubljani je poslanec vitez Berks vložil dne 2. t. m. v državni zbornici ter predlagal, naj se prošnja natisne v zapisniku seje ter brez razprave izroči šolskemu odseku; predsednik je dal predlog na glasovanje, in je bil sprejet. Tako je prišlo vseučiliško vprašanje v odsek, ki more na podlagi te prošnje staviti pri meren predlog.

(Naši poslanci na Dunaju) so dne 30. novembra vložili nujni predlog, da naj se onim poplavljenecem, ki so dne 16. novembra t. l. v Savinjski dolini in v breziškem okraju posebno škodo trpeli, pomaga z državnimi prispevki v njihovi sili. Pri Sv. Petru v Savinjski dolini je 31 posestnikov razrušila Savinja polja, nagromadila po njihovih njivah in travnikih kamenja in gramoza, da ne bodo leta in leta imeli od zemljišč nikakega dobička. — Ednako je potok Reka, ki teče skozi scsesko Sv. Lovrenca v občini Št. Pavel pri Preboldu, zasula polja, njive in travnike, odtrgala kose zemljišč in vrtov. Kovaču Herodežu je nanesla v kovačnico do tisoč vozov kamenja in gramoza, vodna koleša so zdaj zakopana v pesek; mož je moral oditi v Nemčijo, da si služi vsakdanjega kruha. Zadnja povodenj je pa napravila tudi okrog Dobove pod Brežicami ogromno škodo. Tamošnje vasi so bile letos že tretjič pod vodo. Vsi pridelki, spravljani v kleteh, so pokvarjeni. Ljudje povprašujejo s strahom: Kdaj se bo popravila Sotlska struga, da se konec napravi bodočim povodnjem?

Že sem imel na jeziku željo po prostosti, toda to bi za začetek ne kazalo dovolj skromnosti, zato sem si zaželel za sedaj samo pipo in duhana. Še bolj prijazno se je „visoki“ gospod nasmejati, prav nič ni bil hud, pač pa mi je rekel, da moram še potrpeti — tri mesece.

Marsikdo bi morda rad slišal tudi kaj o zgodovinskem „ričetu iz Žabjeka“. O tem žal ne vem ničesar povedati, ker me niso spoznali še vrednim za to njihovo ambrozijo, temveč sem se moral preskrbljevati z lastno hrano.

Pri vsem tem mi ostane žalostna slava, da sem bil kot zadnja slovenska častniška žrtva na Žabjeku. Na pomlad se namreč ta „kloster“ opusti, a če je božja volja, pade tudi v državnem zboru zastareli tiskovni zakon. Poznejši rodovi ne bodo mogli razumeti, kako je mogel kdo zaradi malenkostne nemčurske nage jivosti presedeti četrletja na Žabjeku med tatovi in morilci.

Dasi sicer nisem babjeveren, dobil sem vendar pred številko 3 poseben „rešpekt“. V ednem letu so me imeli celjski porotniki trikrat pred seboj; seveda so me tudi vseh trikrat obsodili, in sicer prvič na tri tedne, tretjič pa na tri mesece. — Nadaljevanje sledi?

(Mimo Celja) se je peljalo v ponedeljek po železnici 34 voz s konji za Angleže; naložili so jih v Matzleinsdorf na Sp. Avstrijskem in jih peljali v Reko; odkoder jih transportirajo v Južno Afriko.

(Porotno sodišče v Celju.) V ponedeljek se je imel zagovarjati pred tukajšnjim porotnim sodiščem 52letni, zakonski Jože Jelen od Sv. Andreja pri Polzeli radi ponarejanja denarja. Skušal je na več načinov ponarediti srebrni denar po 1 gld. in se mu je slednjič res posrečilo, da je spečal eden goldinar, vlit iz cina in cinka, neki natakariči. Skušal je ponarejati tudi papirnate bankovce. Bil je obsojen na 13 mesecev težke ječe. — Isti dan se je imel zagovarjati 19letni posestnikov sin Fr. Novak iz Hazelbaha, ker je dne 9. septembra t. l. iz ljubosumnosti štirikrat ustrelil na Mat. Romiha in ga nevarno ranil. Bil je obsojen na dve leti ječe. — 26letna Ivana Srebotnik iz Zg. Gorč, zakonska, a od svojega moža ločena, je obtožena, da je umorila lastno svoje dete; obsojena je bila na tri leta težke ječe; njen ljubimec 20letni Jož Žekar iz Slivnice, njen sokrivec in obdolžen tudi tatvine, pa je dobil edno leto ječe.

(Papežovo odlikovanje.) Č. g. Lovr. Herg, stolni prošt v Mariboru je imenovan od papeža apostoličnim protonotarjem.

(Osebnost.) Č. g. Karol Hribovšek, kanonik v Mariboru, je imenovan stolnim dekanom istotam. — Č. g. Jernej Voh, nadžupnik v Konjicah je imenovan kanonikom za mariborski kapitel.

(Duhovniške vesti.) Za soprovizorja na župniji Št. Danijel v Razborju je imenovan č. g. Fr. Pečnik, župnik pri Sv. Urhu v Podgorju. — Prestavljen je č. g. kaplan R. Krener od Št. Martina pri Salek-u k Sv. Andreju nad Polzelo.

(Osebnost.) Praktikant na praški vseučiliški knjižnici, g. dr. Ivan Žmavc, naš rojak, je imenovan za amanuenta na tem zavodu.

(Na Teharjih) bolehajo mali otroci za davico, zato se je morala šola do novega leta za preti; drugače pa je zdravstveno stanje med šolsko mladino in odraslenimi ljudmi prav dobro.

(Bratno društvo v Braslovčah) ima svoj občni zbor v nedeljo dne 15. dec. ob 3. uri popoldne s sledečim sporedom: 1. Pozdrav. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Vpisovanje novih udov. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Požar.) V Zagorju pri Pilštanju je dne 24. novembra pri trgovcu g. Tomanu izbruhnil ogenj, in je pogorela skoro vsa hiša. Vas s cerkvijo vred je bila v največji nevarnosti. Pomoči v naglici došlih ljudi se je zahvaliti, da ni bilo večje nesreče.

(Politično društvo „Pozor“ v Ptuj) priredi v nedeljo dne 15. decembra 1901 t. l. ob 11. uri dopoldne v dvorani „Narodnega doma“ v Ptuj javni shod s sledečim sporedom: 1. Nagovor načelnika; 2. Poročilo o ustanovitvi slovenskega vseučilišča v Ljubljani. 3. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Nesreča) ne sveti. V Okoslavcih, župnije Sv. Jurja ob Ščavnici, so ubili konji kmeta Jakob Gomiša iz Cogetinec. Ponesrečeni zapušča ženo in dva otroka. Vozil je vino v Radimce ter je nazaj grede hotel v neko grabo zavreti. Našli so ga mrtvega. Bil je veren mož. Naj v miru počiva!

(Vabilo k tomboli), katero priredi gasilno društvo na Glavi pri Ljutomeru v nedeljo, dne 8. decembra t. l. v gostilni g. Jos. Sereca v Babincih pri Ljutomeru. — Začetek ob četrti uri popoldne. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

(Sv. Anton v Slov. gor.) Gospod urednik! Z Vašim dopisom v štev. 93 ste zadeli ravno v sredino sršenovega gnjezda. To Vam je komedija. Dolgo že ni bilo pri nas med ljudmi toliko smeha, kakor včeraj. Povsod se je čulo „Tak je prav“. Vse je veselo, samo sladki Lojzek se drži nekako kisló. Pozabil je menda povedati novemu „rihtarju“, da novovoljeni občinski odbor niki nimajo vsi volilne pravice. Vsako besedico, ki jo je do sedaj kje slišal, nesel je toplo „gospa Fraubi“, a to je revež pozabil in tako je šel „en traki kužduha“ po vodi, mesto po njegovem grlu. In Lojzek, zvesti podrepnik ne sme ničesar pozabiti!

Fant od fare.

(Slovensko društvo v Mariboru.) Ker zadnji občni zbor ni bil sklepčen, sklicuje „Slovensko društvo“ s sedežem v Mariboru novi občni zbor na nedeljo dne 8. grudnia t. l. ob 3. uri popoldne v restavracijo „Narodnega doma“ v Mariboru. Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo predsednikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajni nasveti in predlogi. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Bratno in pevsko društvo „Maribor“) priredi v nedeljo dne 8. grudnia 1901 Miklavžev večer, v veliki dvorani „Narodnega doma“ z igro „Dva gospoda in eden sluga“. Burka s petjem v ednem dejanju. Poslovenil D. Hostnik in pa „Žabja kantata“. Šaljivi prizor s petjem. Priredil C. Hennig, ter sijajen nastop Miklavža, angelov, mefista, belcebuba, luciferja, krampeža in drugih pošasti iz Hada. Obdarovanje otrok. Med posameznimi dejanji svira slavna veteranska godba. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer, konec ob 10. uri. Vstopnina: sedeži v dvorani od 1.—5. vrste po 50 kr., od 6.—10. vrste po 40 kr. in od 11.—16. vrste po 30 kr., stojišča v dvorani 20 kr., sedeži na galeriji 20 kr., stojišča na galeriji 10 kr. — Otroci do 10 let s sprematvom so ustoppine prosti, vendar nimajo pravice do sedežev. Čisti dobiček se porabi za dobrodelne namene.

(Pri občinskih volitvah v Gradcu) so bili v prvem razredu izvoljeni z veliko večino kandidati nemško nacionalne stranke. Katoliška stranka je ostala s svojimi kandidati v veliki manjšini.

(Slovenski akademiki v Gradcu) so imeli dne 4. t. m. shod, na katerem so soglasno sklenili izreči nezaupnico slovenskim državnim poslancem zaradi ljubljanske univerze.

(Iz deželnega odbora.) Dr. M. vitez Schreiner, štajarski deželni odbornik, je vsled bolezni odstopil iz političnega življenja. Bil je zagrižen sovražnik štajarskih Slovencev in je našim prizadevanjem škodoval, kolikor in kjer je mogel. Kot ud deželnega šolskega sveta je delal posebno na to, da se s pomočjo ljudskih šol širi ponemčevanje, ter je naredil načrt, po katerem se zdaj pri nas ustanovljajo samonemške šole.

Rojaki!

V organizaciji je moč; kmetovalci, organizirajo se torej! Lepšega pojava v narodnem oziru ni, kakor če ljudstvo na deželi, če možaki sami začno misliti na organizacijo ter si z združenimi močmi drug drugemu hočejo pomagati. Več oči več vidi, v združenju je moč!

Tako so možaki iz teharske in škofjevaške občine sprožili misel, da naj bi se priredili shodi, na katerih bi se gospodarji pogovorili glede prodaje, oziroma glede cene mleka. — Valed letošnje velike suše, vsled obilnih povodenj je letos zelo malo krme in še ta je večina slaba. Cena klaje je poskočila ter se potrojila. Kmetovalci so primorani število živine pomanjšati, in dobro gospodarstvo zahteva, da pri tej draginji krme mislijo na to, kako bi posebno mleko — zdaj dražje prodajali.

Ta njihova namera je popolnoma opravičena in vsak kmečki prijatelj bo možake z veseljem in vnuem podpiral.

Znano je, kako strogo se pazi na trgih na to, da pač kdo ne meri več na staro mero ali tehta na staro tehtnico. Takoj je prodajalcu odvzeta stara mera ali tehtnica. Le pri mleku je vkljub splošni strogosti še dozda ostala stara navada, da merijo mleko po zelenih, več ko stari „firkelj“ držečih steklenicah. Taka steklenica drži dobre tri po pol litre. In za tako steklenico dobiva kmet sedaj samo 10 krajcarjev ali 20 vin. Potemtakem daje mleko po malo več ko šest krajcarjev ali 12 vinarjev liter. Povsod pa je najnižja cena litru mleka po 8—10 krajcarjev ali 16—20 vinarjev. Tej slabi navadi je treba narediti konec. Zdriniti se mora ljudstvo, da si omisli novo mero, ali steklenice ali druge primerne posode, ter da se dogovori, po kateri ceni bode pri tej draginji mrve moglo dajati liter mleka.

Pri malem je treba začeti dobro gospodariti. Odjemalcu se ne bo dosti poznalo, ako dá 2—4 vinarje več za liter mleka, kmetovalec bo

pa to dobro občutil. Če kdo na dan proda le en liter mleka, skupi na mesec 60 krajcarjev ali 1 K 20 vin, več in v ednem letu znaša to 7 gl. 20 kr. ali 14 K 40 v. Kako se potem pripomore onemu, kateri proda po več litrov mleka na dan.

Na prošnjo omenjenih možakov priredilo bo politično društvo „Naprej“ v kratkem dva shoda in sicer ednega na Teharjih in drugega v Škofjivasi. Dan, ura in mesto shoda bomo pravočasno naznanili. — Može pa naj skrbijo za to, da se bodo kmetovalci v ogromnem številu udeležili shodov ter se posvetovali in dogovorili, kako bodo v tej velevažni zadevi znanprej postopali.

Druge slovenske novice.

(Odlikovanje.) Cesar je podelil slovenskemu pisatelju, profesorju Josipu Stritarju, viteški križec Franc Jožefovega reda.

(Ljubljanski občinski svet) je dovolil 200 K za poljske obsojence v Gneznju na Poznanjskem, v znak simpatije in vzajemnosti s poljskim narodom.

(Obrtni shod) se vrši v nedeljo dne 9. t. m. v Ljubljani; shod obeta biti velikanski, na dnev nem redu so jako važne stvari.

(Glasbeno akademijo) v proslavo češkega glasbenika Ant. Dvčraka priredi v nedeljo dne 8. t. m. v Ljubljani „Slov. umetniško društvo“.

(Slovensko vseučilišče.) Odločnemu nastopu naprednega jugoslovanskega kluba se je zahvaliti, da se je predlog zastran vseučilišča rešil, in da pride že danes, t. j. v petek, na razpravo. V imenu Čehov govori podpredsednik poslanske zbornice, dr. Začek. Poljaki glasujejo, kakor se govori, zoper predlog.

(Pred porotniki v Ljubljani) je stal v ponedeljek glasoviti tat bicikljev 17letni Anžič. Vkradel je pet koles v vrednosti 562 kron, jih potem primerno preuredil in potem prodal. Obsojen je bil na 13 mesecev ječe, njegov tovariš Jaro, ki mu je pri tem pomagal, pa na ednajst mesecev.

(Utopljenca) so našli v Ljubljani pri Vevčah. Truplo je ležalo kakih 14 dni v vodi; utopljenec je kakih 40 do 50 let star.

(Novo šolsko poslopje) zgrade v Toplicah pri Zagorju, in je krajni šolski svet dovolil 12.000 kron kot prvi obrok.

(Umrl je) v nedeljo profesor na gimnaziji v Gorici g. Andrej Kragelj v starosti 48 let. Bil je vrl učitelj in je v prozi preložil grška junaška epa Odisejo in Iljado na slovenski jezik. Bodi mu blag spomin!

(Deželnozborske volitve v Istri) Slovanski kandidatje za kmečke občine: Politični okraj koperski: Josip Kompare, dekan v Ospi in dr. M. Trinajstić, odvetnik v Buzetu. Politični okraj lošinjski: Š. Kozulić, posestnik v Malem Lošinju in A. Andrijić, župnik v Baški. Politični okraj voloski: prof. Vek. Spinčić in Mat. Mandić. Politični okraj pazinski: dr. M. Leginja, odvetnik v Pulju in dr. D. Trinajstić, odvetnik v Pazinu. Za mestne skupine: Kastav Volosko-Lovran Mošćenice: dr. Andrej Stanger, odvetnik na Voloskem. Pazin-Labinj: dr. Š. Korelić. Buzet-Milje-Izola: Ant. Flego.

(Za slovensko vseučilišče) se je vršil v nedeljo v Pragi velikanski shod; udeležilo se ga je nad 2.000 oseb. Češki poslanec dr. Herold je utemeljeval potrebo vseučilišča v Ljubljani iz znanstvenih, narodnih in političnih razlogov. Ju goslovansko vseučilišče je potrebno kot kulturno ognjišče na jugu monarhije, Jugoslovani so močan steber države; tam na jugu hočejo Nemci ustanoviti velikonemško trdnjavo, in laška irredenta hoče tam imeti svoj italijanski emporij. Dr. Ploj se je zahvalil za vroče izjave ljubezni, ki jih dobi vajo Slovenci pri tej priložnosti od Čehov, in je želel, da bi vzajemnost med Čehi in Slovenci vedno obstojala. Govorilo je še mnogo govornikov, tudi zastopnik Malorusov, ki je sporočil Slovincem simpatije svojega naroda. K sklepu je bila sprejeta resolucija, ki zahteva, da se ustanovi v Ljubljani jugoslovansko vseučilišče in kot dodatek se sprejme tudi zahteva matoruske univerze.

(Smrtna kosa.) Umrl je v Ameriki župnik, Jan. Tori, slovenski rojak, rojen pri Št. Jurju pod Kumom na Dolenjskem.

Dopisi.

Iz Gotovelj. Blagoslovljenje in otvoritev nove ljudske šole v Gotovljah se je vkljub slabemu vremenu v nedeljo dne 24. t. m. prav slovesno vršilo. Fantje so že prejšnji in zopet isti dan streljali liki topničarji v najhujšem ognju vojaškega manevra. Vrla dekleta pa so novo šolo zunaj in znotraj lepo okrasile z venci in cvetkami. Raz strehe so ponosno plapolale velike in male zastave, kljubuje padajočim snežinkam, ki so kakor usipajace črešnjevo ovetje padale na tla in odevale podobno beli tančici tla, vence in pred šolo v drevored postavljene mlaje. Zelenje, vence, cvetke in sneg dajalo je slavnosti neki skrivnostno slovesen značaj.

Dopoludne ob 9. uri bila je pridiga in slovesna sv. maša v farni cerkvi. V pridigi so do mači č. g. župnik v jednatih besedah razložili, kako vzvišen namen ima šola za časno in večno srečo človeštva. Zlati nauki, podani starišem, otrokom in učiteljem, šli so vsem do srca, zna menje, da so prišli od srca. Dal Bog, da bi si te nauke vsi skrbno ohranili in bi obrodili mnogo dobrega sadu!

Med sv. mašo je slovesnost mnogo povzdignilo krasno petje domačega moškega in meša nega pevskega zbora. Pokazali so zopet, kaj se dá s pridnim učenjem in vztrajnostjo tudi na deželi med prostim ljudstvom doseči.

Po sv. maši začele so se obredne molitve v cerkvi in za temi je bila procesija k novi šoli; tam se je šola zunaj in znotraj po predpisanih cerkvenih obredih blagoslovila.

Po končanih molitvah bila je slovesna otvoritev nove šole. Načelnik kraj. šolskega sveta g. Andrej Antloga je v lepem pozdravu in nagonu izročil ključ od nove stavbe šolskemu vodstvu. Za tem je g. okrajni šolski nadzornik lepo nagovoril navzoče, podal zopet prekoristne nauke otrokom, starišem in učiteljem, ter častital Gotovljanom na tako krasnovspelem šolskem poslopu želeč, naj bi tudi šolski pouk v tem novem poslopu tako krasno uspeval. Izrazil je tudi velike simpatije gosp. c. kr. okraj. glavarja do nove šole, da so si Gotovljani neprisliljeni, ampak iz lastnega nagiba, bčreči se z mnogimi brezuspešnimi prošnjami, sezidali tako krasen dom modric, ki bode v bodoče vzor vsem drugim.

Mimogrede pripomnimo, da je gosp. okrajni glavar, ko je bila šola še komaj pod streho, že pripeljal seboj sam svoj prvi dar za šolo, namreč dve krasni sliki trpečega Zveličarja in Matere Božje, ki visita sedaj v II. razredu. Tudi globus najnovejše slovenske izdaje dobili smo po njem od okraj. šolskega sveta. Bodi tudi na tem mestu mu izrečena srčna hvala!

Šolski vodja, nadučitelj g. Anton Šumljak zahvalil se je za zaupanje in čast, ki se mu je s podelitvijo nove službe skazala, in zagotavlja, da hoče vse svoje moči v to posvetiti, da se bode tega zaupanja in časti vrednega skazal. Po trikratnem „živio“-klicu Njih Veličanstvu cesarju so otroci zapeli navdušeno avstrijsko himno. Učenec Tine Vizovišek pa je krepko deklamoval pesem: „Zivljenje ni praznik“.

Bilo je ravno polodne, odmolili smo skupno še angeljsko češčenje, potem pa se je ljudstvo razšlo.

Cenjenim gostom, gospodom okraj. šolskega sveta in drugim došlim gospodom učiteljem in prijateljem šole pa je krajni šolski svet spozumno z občinskim odborom v konferenčni sobi nove šole priredil banket, kjer so se pri kapljici rujnega vinca kmalu razvile razne napitnice. Ta dan ostane kot imeniten praznik za Gotovlje vsem v najlepšem spominu. Tudi te vrstice naj služijo cenjenim bralcem „Domovine“ v skromen spominek.

Gotoveljski.

Podvinci, dne 1. decembra 1901. (Zborovanje našega bralnega društva. G. dr. Brumen kot govornik. „Štajerčeve“ laži in obrekovanja.) Naše bralno društvo imelo je dne 17. novembra t. l. v prostorih g. Kuresa zborovanje ki je prav gladko in dobro uspelo. Poklicali smo g. dr. A. Brumena iz Ptuj, ki je imel daljši zanimiv govor o narodnem gospodarstvu in o potrebi napredka v poljedelstvu. Med drugim je tudi omenjal, kako je bil krompir najprej rastlina za kras in oko, potem pa je postala rastlina za hrano človeka

in živali, naposled pa rastlina za industrijo za izdelovanje špirita, dočim so odpadki tefabrikacije najtež nejša krma za goved, tako, da bode slednja stroka postala glavni smoter te fabrikacije, a naprava špirita se potisnila v ozadje. Zanimivemu govoru sledilo je živahno vsestransko odobravanje. To „Štajerca“ močno jezi. Skrpal je nek članek in skuša smešiti govornika. Na budalosti „Štajerčeve“ se nikdo ne zmeni.

Med vsako vrste so vidi jeza, katera gospe okoli „Štajerca“ navdaja vselej, kadar čitajo o kakem shodu, pri katerem ti „prijatelji“ kmeta niti ne smejo prisostvovati, tem manj se k besedi zglasiti. Najbolj se hudujejo nad tem, če slovenski izobraženec, duhovnega ali posvetnega stanu stopi med kmete in jih skuša poučiti o tem ali onem.

Da je bila zadnjič soba natlačena kmečkega ljudstva, in da so ti govor dr. A. Brumena radi poslušali in končno z glasnim ploskanjem odbravali, to „Štajerca“ boli; kajti on drugega ne zna, kakor duhovnike in odvetnike obrekovati.

G. dr. A. Brumenu ponudil se je voz, da se je zamogel domov odpeljati, bil pa bi tisti tudi lahko peš hodil, ne da bi se mu bilo treba kakega žaljenja bati.

Pozivljamo pa peka Ornika in njegove podrepnike pri „Štajercu“, naj ti skušajo prirediti kak shod v Podvincih. Poizvedeli bodejo; kako Podvinčani o njih in njihovem blatnem „Štajercu“ sodijo.

V Juršincih je bil poročevalec „Štajerca“ na zrak posajen; mi Podvinčani bi mu pot do Ptuj — posvetili.

Tudi ni res, da bi bil dr. Brumen kaj vina za nas plačal. Sramotno bi bilo za Podvinčane, če bi imeli tako malo dostojnosti, da bi kaj takega pričakovali ali iz tega vzroka k zborovanju prišli! Take podlosti so le zmožni „Štajerčevi“ podrepniki, ki ob časih volitve kaline z vinom napajajo — kakor so to pri Sv. Lovrencu na d. p. storili, — samo raditega, da bi nepoštenjake v svoje mreže ujeli in kmete zbegali s svojim geslom: „Kmet naj kmeta voli!“

Kadar pa volitev ni, se pa ti smrdljivi dihurji ne upajo kakega shoda na kmetih prirediti, dobro vedoč, kaj bi zavedni kmetje in kmečki fantje s takimi zapeljivci in podzemskimi krtovi storili. V „Štajerca“ pa le izlivajte svojo nesnago! Pametni ljudje tako pravijo, da ni za drugo, kakor za smetišče in tisto mesto, kamor vsak mora — sam hoditi.

Podvinčan.

Od Sv. Ruperta v Slov. goricah. Rodoljubi Sv. Ruperta, vzdramite se! Kaj je z Vašim bralnim društvom, katero spi že večletno trdo spanje, in se že niti ne ve, ali sestoji odbor ali ne? Edin znak, da še životari, bi bilo to, da je nahajamo med udi „Družbe sv. Mohorja“. Skrajen čas je, da g. predsednik skliče občen zbor, ako pa je društvo brez njega, da to stori kak drugi rodoljub. Nujna potreba je, da se ustanovi pravo delujoče bralno društvo, da se začne tudi v naši župniji z narodno probujo in da se prirejajo poučni shodi in veselice. „Giftna krotka“ je oblezla v naši župniji skoro že večino hiš, in je sedaj v edni najponosnejši občini po prizadevanju tamošnjega „Gemeindesekretarja“, po domače bariča, ki imenuje to zgago izvršten list, tako daleč prišlo, da sede v novem odboru večidel sami „Štajerčevi podrepniki“. Zelo veselo je slišati, kako se probujajo naši slovenski mladeniči večinoma po vsej Sp. Štajarski, le pri nas je vse tiho in zaspano. Kaj je temu krivo?

Gotovo to, ker nimamo delujočega bralnega društva, kakor ga imajo skoro vse župnije v Slov. goricah. Željno pričakujem odmeva od slovenskih rodoljubov!

Kmetški fant.

Od Sv. Jurja ob Ščavnici. Ako bi z jasnega neba strela udarila na naša rodna tla, ne bilo bi se bolj čuditi kakor temu, da je toliko „ptujskega kramarja“ po imenu „Štajerca“ raztepenega pri nas; med tem ogromnim številom pa so naročniki še celo takšne osebe, ki se štejejo med bolj olikane kroge. Sram me je, da sem Jurjevčan, ko imam takšne rojake. Glejte vendar in skrbite za to, da v tako lepi dolini in rodovitnem polju, na lepih vinogradnih gričih ne bo na nas prežala ptujska „Giftna krotka“. Jurjevčani, ali ne veste, da vas vsi zavedni Slovenci obžalujejo, da ste se tako dali zapeljati

in premetiti od hinavskih besed „Štajerca“? Saj imate na razpolago druge časnike, ki so slovenski in v pravem narodnem duhu pisani in niso predragi, n. pr. „Domovina“ v Celju, ki vedno dela za naše koristi. Ako pa segate po takšnih časnikih, ki so namenjeni vam v po gubo, bodete res kmalu podlaga tujčevi peti. Dragi Jurjevčani, ki ste ša na pravi pti, vi glejte z menoj vred, da privedemo izgubljene ovce, naše sosede, zopet na pravo stezo, ki pelje k slovenskemu duhu in zavednosti. Ne držimo se tujega, kar nas vodi v izgubo in pogubljenje, in sveta nam bodi rodna, domača zemlja ščavniške doline! Kratkočasimo se s čitanjem dobrih, v narodnem duhu pisanih časnikov in razveseljimo se pri naši čisti vinski kapljici s petjem slovenskih pesmi, kakor je n. pr. tale:

Jutránje solnce žarke razprostira,
Na té, dolina ščavniška,
Oko v radosti nate se ozira,
Ker lepa so ta rodna tvoja tla.
Je star al' mlad, se veseli,
Vsak bivati v tebi si želi,
Dolina ščavniška,
Prisrčno bod' pozdravljena!

In bistri potok, sredi te doline,
Za kras je s trtami obdan,
Zeleno polje in cvetné planine,
Slovenska pesem tu doni čez plan.
Je star al' mlad, se veseli,
Vsak bivati v tebi si želi,
Dolina ščavniška,
Nikoli mi pozabljena!

Za stranski kras so griči tebi steber,
Ti griči, s trto zaljšani,
Za kletjo klet, in notri polni čeber
Te vabi v njé, in zapojemo vsi.
Je star al' mlad, se veseli,
Pri vinski kaplji bit' želi,
Dolina ščavniška,
Si z griči, trto zaljšana!

Na levem krilu griček je najlepši,
Prav dobra kapljica tu raste še,
Ta hriček je Rožički vrh imenši,
Tu nepokvarjen rod se najde še.
Je star al' mlad, se veseli,
V trgatve tje si vsak želi,
Dolina ščavniška,
Ponosna bod' na griček ta!

Na desnem krilu Sovjak se dviguje,
Ki je v krasoti prvemu enak —
Tud' tu se vince dobro prideluje,
Al' „Ptujška krola“ gleda k nam čez prag.
Naj star al' mlad, se veseli,
Če „Giftne krole“ k nam več ni,
Ti fara Jurjevška,
Naj čast ti bo obvarvana,
Od nas pa „krola“ bacnjena!

To želi vaš „rojak“ Jurjevčan.

Narodno-gospodarske novice.

Da kokoši nesó po zimi.

Največji dobiček od kokoši imamo tedaj, ako nam tudi po zimi nesó jajca, kajti takrat so jajca najdražja. Večkrat se v tem času plačuje eno jajce dražje, nego po letu dve. Da bi nam kokoši nesle po zimi, svetujejo se sledeči pomočki: 1. Oskrbeti si moramo mlade kokoši, ki so se v zgodnji pomladi izvalile, to pa od vrst, katerih starke so bile izvrstno plodovite. 2. Treba kokoši primerno in pravilno krmiti. Ne smejo kokoši gladovati, tudi jih ne smemo krmiti s prav tečno hrano, ker po tej preveč odebelé in valed toľšče ne nesejo jajc. 3. Treba kokošim oskrbeti primeren hlev za zimo, kjer ni pretoplo, niti premrzlo. Po nekod imajo navado, da čez noč po zimi zapirajo perutnino v gorke prostore — celo v izbe, — kar je jako napačno, pa tudi nerodno. Živad namreč napravi smrad, katerega malokdo more prenašati. Vrh tega je tudi jako napačno živadi toploto spreminjati, od česar največkrat zbolijo na nogah ali tudi drugače. Po takšnem ravnanju kokoši najmanj nesó.

Hlev za perutnino sme biti primerno hladen ali pa dobro zavarovan pred vsakojakim vetrom. Tla ne smejo biti mokrotna, pač pa — če so lesena — posuta s prstjo, namešano s peskom, katerega kokoši potrebujejo za boljšo prebavilja nje. Svetlobe ne sme manjkati, kajti itak kratkovidna kokoš v kratkem zimskem dnevu se mora vsaj v teh urah primerno nasititi, sicer v temi še poleg najboljših hrane lahko — strada. Seveda se mora hlev pogosto snažiti, gnoj pa, posebno če se kuretnina krmi z ostanki zrnja, ki je navadno zmešan s plevelnastim zrnjem, naj se na poseben kup znaša, kjer se pari, da se ne nosi na njivo prej, da močno segniže. Sicer se z njim mnogokrat naseje plevel.

Glede vrst perutnine za zimsko rejo ni prav mnogo izbirati. Veljajo najprej domače, ki

so rodú, da rade nesó, dalje nekateri hvalijo italijanske, andaluske, minorske in hamburžanke. Mlade kokoši teh plemen, izvaljene v sušcu, počno nesti že v septembru ali oktobru. Seveda to velja le, če smo jih pravilno oskrbovali, zlasti kadar se pulijo (pipajo), ne sme jim nedostajati živeža.

Politični pregled.

(Državni zbor.) V seji dne 2. t. m. je finančni minister predložil trimesečni proračunski provizorij, torej do konca meseca marca 1902; trgovinski minister je predložil načrt glede dopolnitve in premembe obrtnega reda in načrt, s katerim se deloma spreminja določba glede ne deljskega počitka v obrti — Finančni in pravosodni miniter sta odgovorila na nekatere interpelacije, potem se je seja zaključila. V seji dne 3. t. m. je poslanec Breiter interpeliral predsednika, grofa Vetterja, je li hoče provzročiti, da pojasni ministrski predsednik, koliko je resnice na vedno ponavljajočih se grožnjah, da hoče vlada razpustiti državni zbor. Predsednik je odgovoril da v tem oziru ne more storiti ničesar. Potem se je začelo prvo branje proračunskega provizorija za mesece januar, februar in marec. V imenu Mladočehov je dr. Pacak izrekel vladi nezaupnico in odločno ugovarjal proti grožnjam z razpustom, češ, da so te grožnje napad na parlamentarno slobodo. Čehi vztrajajo pri vseh svojih zahtevah; bili so vedno pripravljeni za pravično spravo in bodo vedno pripravljeni dati državi, kar jej gre. Zahtevajo pa enako pravnosti napram vsem narodnostim, ker je le na ta način mogoče zboljšanje notranje političnih razmer. — Malorus Vassilko je zahteval ustanovitev maloruskega vseučilišča ter izjavil, da glasujejo Malorusi zoper proračun. Govoril je še soc. demokrat Eldersch, češki agrarec Rataj, Vsenemec Bareuther in izjavili so vsi trije, da bodo njihove stranke glasovale zoper provizorij. Glavni govornik proti, Kulp je govoril v češkem jeziku, nato se je provizorij izročil proračunskemu odseku.

(Položaj) v državni zbornici postaja vedno bolj nejasen; vlada preti vsak hip z razpustom državnega zbora, češki poslanci zahtevajo od vlade naj odstopi, nemške stranke zopet prete z obstrukcijo, ako bi vlada dovolila Čehom njihove zahteve. Vrhutega je zadnji čas še vseučiliško vprašanje na dnevnem redu, katero pa ni vladi nič po volji. Do odločitve mora priti vsekakor v najbližnjem času, zakaj tako ne more iti naprej.

(Avstrijska vlada) je izrazila pruskemu ministarstvu obžalovanje nad demonstracijami Poljakov v Galiciji, naperjenih napram Prusiji vsled zadnjih krutih dogodkov v Gajejnu. Ta vest je presenetila v obilni meri vse avstrijske slovanske kroge in ji niso mogli pripisovati posebne verjetnosti, ker bi se s tem nekako odobravalo početje pruskih mogočnejšev napram pruskim Poljakom.

(Nemčija.) V državnem zboru nemškem je te dni na dnevnem redu glasovita predloga o carinskih tarifih. Državni kancelar grof Bülow je omenil, da bode predloga v prvi vrsti varovala koristi poljedelstva, ki je vsled dosedanje tarife močno trpelo, medtem ko se je šlo industriji in trgovini z vsemi mogočimi sredstvi na roko. Državni kancelar se nadeja, da se je s tem načrtom postavila trdna podlaga v obrambo koristi poljedelstva. — Ta novi carinski tarif si je Nemčija prav modro uredila. Z njim hoče varovati koristi svojih poljedelcev do skrajnosti in brez obzira na koristi poljedelcev drugih držav; tuje države pa naj bi s pomočjo trgovinskih pogodb varovale koristi nemške industrije in trgovine. — S tem pa seveda tuje države ne bodo zadovoljne. — Državni tajnik Posadowski je povdarjal, da ima nemška industrija silno potrebo izvoza. Socijalni demokratje so pripeljali v zbornico ugovorov, težkih 50 stotov (centov), proti zvišanju carine na žito. Za ugovore in peticije so nabirali podpise po vsej Nemčiji. Vsi ti spisi so zaviti v 26 velikih zavojih in so jih privedli v zbornico na več vozovih.

(Združene države) Predsednik Roosevelt je otvoril dne 3. t. m. ameriški kongres v Washingtonu. V svojem govoru je zahteval zakon, ki bo prepovedoval anarhistom bivanje v Zveznih državah.

(Vojna v južni Afriki.) Buri razvijajo še vedno veliko delavnost. Po zadnjem Kitchenerjevem poročilu je položaj v južni Afriki sledeči: Buri se bojujejo v vsem skupaj na desetih krajih, a proti njim stoje general Bruce Hamilton v okolici Ermela, najbrže proti generalu Bothi; Dawkins in Colebranden stojita proti onemu burskemu oddelku, ki ga vodi Badenhorst severno od Pretorije; lord Methuen in general Kekewich stojita v okolici Klekrdsorpa, jugozapadno od Johanesburga; general Elliot se nahaja v okolici Harri Smitha na severozapadu Oranja; general Rundle pri Witziehoeku; več angleških čet „preganja“ razkropljeni Brandov oddelk na jugozapadu; polkovnik Mande stoji blizu reke Oranja, pri Sandpruitu; polkovnik Muuro je imel hud spopad danes teden z Myburgovim oddelkom; polkovnik Schöbel „preganja“ Fouchéov oddelk, a na jugozapadu „preganjajo“ angleške čete Bure proti severu. Iz tega položaja se razvidi, da je bojišče še vedno ogromno, in to je najboljši dokaz, da Buri neutrudljivo delujejo. Vsa poročila, da Burom manjka hrane, so izmišljena, ker imajo Buri še vedno vsega, kar potrebujejo. Končno nam je zapisati še novico, da se menda sam Krüger nadeja, da bode v kratkem sklenjen mir. Kakor pišejo, zahteva on, da se prizna obema republikama neodvisnost, četudi pod angleškim nadzorstvom, kar se tiče zunanjih stvari.

Književnost.

(„Slovenske zadruga“) je izšla 12. številka. Ta mesečnik, ki izhaja v Krškem in se tiska v Celju, prinaša razprave o zadružni gospodarski organizaciji na Slovenskem in članke o narodni vzgoji ter zagovarja zjedinenje slovenskih političnih strank na gospodarskem šolskem in političnem polju. Naročnina tega lista je 4 Kozir. 2 K na leto. List bo izhajal tudi l. 1902.

Razne stvari.

(Ljudske knjižnice.) Ogrski minister za poljedelstvo je osnoval preteklo leto za poljedelske delavce 889 ljudskih knjižnic. V njih so knjige koristno-zabavnega in narodno-gospodarskega značaja. Isti minister je izdal tudi list za ljudstvo, več knjižic in koledarjev, katerih se je poltrugi milijon brezplačno razdelilo med delavce.

(Amerikanski naravni pojav.) Prav „amerikansko“ se glasi naslednje poročilo iz New Yorka: „Nedaleč so padli iz neba veliki meteorji. Vse obnebeje so razsvetlili in padli so v petro lejsko jezero, katero so užgali. Jezero je gorelo ves dan.“

(Žetev v Rusiji) bila je letos vrlo povoljna. Poroča se, da je osobito koruza na Ruskem vrlo obrodila. Od 15. sept. do 15. oktobra izvozilo se je samo iz Ojese 3921970 meterskih stotov rži, 237945 koruze, 3692488 ječmena in 149250 stotov ovsu.

(Najnovejša iznajdba) slavnega amerikalkega iznajditelja Edisona je novi akumulator za motorne vozove Edison trdi, da bodo motorji z njegovimi akumulatorji lahko prevozili 70 milj s hitrostjo 20 milj na eno uro, ne da bi bilo treba motor na novo napolniti.

(Najnoveje starine v Pompeju) izkopal je nek posestnik med Pompejem in morjem. Imel je namen, si z izkopanimi starinami pridobiti premoženje. Izkopal je poslopje z več prodajalnami. V edni prodajalni našlo se je veliko vinskih vrčev, druga bila je mizarska delavnica in v tretji našlo se je veliko ribiškoprav. Na dvorišču bila je pekarija. Dognalo se je, da je to poslopje bila kmečka gostilna na potu iz Pompeja na morskobrežje. V gostilni našlo se je 70 do 80 mrtvaških okostij, iz česar je sklepati, da so beguni iz Pompeja hoteli se v gostilni okrepčati; a so bili od lave prehiteni.

Malo posestvo

ležeče ob glavni cesti v prijaznem trgu na Spodnjem Štajarskem se proda za 1700 kron. Dolg hranilnice po 800 kron ostal bi lahko vknjižen, drugo bi se moralo plačati takoj. Posestvo obstoji iz hiše s 3 sobami in kuhinjo, iz hleva ter dveh vrtov in je sodno cenjeno na 2102 kroni 80 vin. S tem posestvom združena je tudi skupna lastninska pravica do občinskega zemljišča. Pripravno bi bilo posebno za kakega obrtnika. Natančnejša pojasnila daje

(412) 3—1 Josip Cilenšek

solicitor v Kozjem (Drachenburg), Štajarsko.

Višjegimnazijec

že doslužen vojak, želi pisarniške službe.
Ponudbe pod „Ljutomer“, poste restante.

V pivovarnah v Žaleu in Laškem trgu

se dobijo

(406) 6-3

tropine

in sladni odpadki (mekine) za živino krmiti

Najnovejši

stroji za prirejanje živinske krme

pri zimskem krmljenju v hlevih!

Stroji za rezanje piče s patentnim kolobarom, ki se jako lahko goni ter prihrani 40% moči, reznice za repo in krompir, mlinci za drobljenje, stroji za parjenje živinske piče, prenosljive štedilne kotlene peči z emajliranim ali z neemajliranim vložnim kotlom, stoječe ali vozeče, za kuhanje in parjenje živinske krme, krompirja, za mnogovrstne kmetijske in gospodarske potrebe itd., nadalje robkalnice za turšico, čistilne mline za žito, trijere-stroje za izbiranje, stiskalnice za seno in slamo, z ročno gonjo stoječe in vozeče.



Mlatilnice, geplje, jeklene pluge, valjarje, brane

Najboljše sejalne stroje „AGRIKOLA“ (sistem s potiskanjem kolesa) brez zmenjevalnih koles za vsako seme, za gorate in dolinske kraje. Samotvorne patentirane brizgalnice za uničevanje sadnih škodljivcev in peronospor, izdelujejo in razpošiljajo pod jamstvom v najnovejši, priznani najboljshi konstrukciji.

Th. Mayfarth & Co.

c. kr. izključno priv. tovarne kmetijskih strojev, li-
varen in parnih fužin.

Dunaj, II/2, Taborstrasse št. 71.

Odlikovane z nad 450 zlatimi, srebrnimi in bron-
* * * stimi svetinjami. * *

Ilustrovani katalogi in mnogobrojna pri-
znanja pisma zastoj. — Iščejo se zastopniki in
prekupci. (317) 10-5

Dopisovanje tudi v slovenskem jeziku.

Glavni zastop banke „SLAVIJE“

(408) 5-2

v Celju

je sedaj v hiši strugarja Štadlerja, Kovaška
ulica (Schmiedgasse) št. 5 v prvem nadstropju,
poleg hiše nekdanjega živinozdravnika Volovška
ter za hišo klubčarja Chiba blizu nove želez-
ninske trgovine g Petra Majdiča

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim,
deloljubnim in stalno naseljenim osebam
s povzemanjem zastopa domače zavarov-
valne družbe prve vrste. — Ponudbe
pod „1.798“ Gradec, poste restante.



Galoše in dežnike

za dame, gospode
in otroke le iz do-
brega materiala ter
po najnižjih cenah



priporoča

PETER KOSTIČ

Celje, Glavni trg št. 7.

Naznanilo.

Anton Kolenc, trgovec v Celju, naznanja, da kupuje

— suhe gobe —

še v tem mesecu in do konca decembra; kdor jih še
ima, naj jih sedaj prinese, ker pozneje se ne bodo več
jemale. Vse druge deželne pridelke, kakor fižol, oves,
pšenico, rž, ječmen, laneno seme, predivo, orehe, ja-
bolka, hruške itd., sploh vse deželne pridelke pa po
(404) 6-4 dnevni ceni sedaj kakor tudi naprej.

Išče se za konjiški notarijat, izvežban,
slovenskega in nemškega jezika zmožen

solicitator.

Ponudbe direktno. Vstop z novim letom.

Najprimernejša božična in novoletna darila

v zlatu in srebru po jako nizkih cenah priporoča

RAFAEL SALMIČ

urar in prodaja zlatnine v Celju, „Narodni dom“.

Velika zaloga jeklenih, nikelnastih, srebrnih, tula in zlatih žepnih ur.
Prstane, uhane, zapestnice, priveske, svetinje, križce, medaljone, vsakovrstne
veržice za okoli vratu, lorgnon, kratke in dolge za dame in gospode.

Žlice, nože, vilice, tabatiere, nastavki za sadje, cvetlice, vizitnice itd.

Velika zaloga optičnih predmetov: očala, naočniki, toplomeri, aneroidi

maksimal-toplomeri, tehtnice za vino, žganje, mošt, mleko itd.

Velika izber stenskih ur, budilk in ur z nihalom, najnovejše in najboljše.

Pošteno in dobro blago, vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Dveletna garancija za vsako prodano uro.

Nikelnaste ure od glid. 3— naprej.

Srebrne ure „ „ 5— „

Tula ancré s tremi pokrovi „ „ 10— „

Zlate urice za dame „ „ 13— „

„ ure za gospode „ „ 20— „

Pancer-veržice iz pristnega srebra po 6 kr. gram.

Popravila ceno in zanesljivo.

231 25-22

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.



Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12.

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebšline v največji izbi.

Opozarja na svojo veliko zalogo travers, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine,
kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah,
cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja,
kubinske priprave, štedilnikov itd.

Velika izber železnih peči in travniških bran!

Neštevilčno zahvalnih pisem vsakomur na razpolago.

POMADA IZ LIL'J

Brez olja in masti. Podeljuje, licu fino
in mlado polt in koži beli lesk;
ž njeno uporabo izginjajo
solnčne pege in zakažni
črvi brez sledu.
Cena 3 lončkom 3 K;
s pošto proti
predplačilu
4 K

Vse že

lodge ne boleti,

težko prebavo, zlasti pri po-

manjkanju teka, riganju in drugih ža-

lodgeh slabostih, pri krču in prenapetem

želodcu, zaslinjenju, navalu krvi v glavo (kongestije),

boleznih črev, potem kašelj, prsna bolezen in zamolklost, zobo-

bol, gliste, zlatenico in zlato žilo ozdravlja

ANTIRHEUMIN-MAZILO

proti protinu, trganju v rokah in
nogah. Cena 1 steklenici 2 kroni
40 vinarjev, 2 steklenici
4 kroni, 4 steklenice
6 kron 40 vinarjev s
poštino, ako se
denar naprej
pošlje.

življenski balzam „SALVATOR“

Čisti kri ter je brezpogojno najboljšee domače sredstvo za vse mogoče notranje
in zunanje bolezni, odstranjuje nečiste sokove in s tem daljša človeško

P. f.

življenje. — Zdravi vse mogoče, tudi stare rane, ter še mnoge

druga bolezni, kakor je to na vsakem, steklenici pri-

loženem navodilu razvidno. Cena ovoj 12 flašic

5 K, 24 flašic 9 K, 48 flašic 16 K, brez

poštine, ako se denar pošlje

naprej „Salvator“-le-

karni v Va-

rašdin.

za tajne bolezni.

Naročila

naj se pošiljajo

na glavno skladišče

FR. RIEDLA

lekarna pri SALVATOR-ju,

V ARAŽDIN (Hrvatsko).

Najboljša domača sredstva.